

Det är inte förenligt med upphandlingslagstiftningen att som obligatoriskt krav ange att anbud med ett timarvode under en viss nivå (s.k. golvpris) inte kommer att antas.

En upphandlande myndighet har en relativt stor frihet att närmare bestämma vilka obligatoriska krav som ska gälla för en viss upphandling. Kraven måste dock utformas så att de är förenliga med de allmänna principerna för offentlig upphandling. De ska därför bl.a. ställas så att leverantörer behandlas lika.

Två upphandlande myndigheter genomförde med tillämpning av ett öppet förfarande en upphandling av måleriarbeten. I upphandlingen angavs som ett obligatoriskt krav att anbud med ett timarvode under en viss nivå inte skulle komma att antas, eftersom det ansågs som oskäligt lågt. En leverantörs anbud uteslöts på den grunden. Leverantören ansökte om överprövning hos förvaltningsrätten som avslog ansökan med huvudsaklig hänvisning till att det var fråga om ett tillåtet s.k. golvpris. Kammarrätten instämde i den bedömningen.

Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att kravet på att anbud inte får ange timarvode under en viss nivå för att kunna antas är ett obligatoriskt krav som innebär att ett golvpris tillämpas. Det får således till följd att anbud som innehåller lägre timarvoden än angivet golvpris automatiskt utesluts från utvärdering.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolen kan en leverantör som exempelvis kan dra nytta av betydande stordriftsfördelar eller som önskar pressa sina vinstmarginaler för att kunna ta sig in på en viss marknad vilja konkurrera med ett lågt pris. Ett obligatoriskt krav som grundas på ett golvpris förhindrar emellertid leverantören från att konkurrera med priset eftersom anbud under golvpriset automatiskt utesluts. Ett sådant förfarande kan därför leda till att leverantörer behandlas olika. Ett golvpris innebär också att den upphandlande myndigheten saknar möjlighet att bedöma inkomna anbud i verklig konkurrens med varandra. Myndigheten kan inte heller bedöma om ett anbud med ett lågt pris är seriöst menat. Det är därför i princip inte förenligt med likabehandlingsprincipen att ange ett golvpris. Ett förfarande med automatisk uteslutning strider även mot bestämmelsen om förfarandet för att utvärdera vad som uppfattas vara onormalt låga anbud. Det saknar betydelse att kravet tydligt framgått av förfrågningsunderlaget.

Eftersom leverantörens anbud automatiskt har uteslutits har denne lidit eller riskerat att lida skada av felet. Mot denna bakgrund och eftersom felet är hänförligt till upphandlingens konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om.

Mål nr 5924-17, HFD 2018 ref. 50

Dom meddelad i Högsta förvaltningsdomstolen i Stockholm den 25 juni 2018